

Finantsinspektsiooni soovituslik juhend

Tallinn

..... 2004

Juhised emitentidele üleminekul rahvusvaheliste raamatupidamise standardite rakendamisele tulenevalt Euroopa Liidu määrusest 1606/2002

Soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspektsiooni juhatuse 2004.a otsusega nr – Finantsinspektsiooni seaduse § 57 lg 1 alusel.

I osa Üldsätted ja mõisted

1. Soovitusliku juhendi eesmärk

Käesoleva soovitusliku juhendi eesmärgiks on tagada Eesti reguleeritud väärtpaberiturul kauplemiseks võetud aktsiate ja muude väärtpaberite emitentide raamatupidamise aruande koostamisel kasutatavate arvestuspõhimõtete ning informatsiooni esitlusviisi sujuv üleminek Eesti hea raamatupidamistava rakendamiselt alates 1. jaanuarist 2005 kohustuslikule rahvusvaheliste raamatupidamise standardite rakendamisele.

Rahvusvahelised raamatupidamise standardid (edaspidi IAS/IFRS) on Euroopa Liidu määruses 1606/2002 defineeritud kui Rahvusvahelised Raamatupidamise Standardid (ingl *International Accounting Standards*; edaspidi IAS), Rahvusvahelised Finantsaruandluse Standardid (ingl *International Financial Reporting Standards*; edaspidi IFRS) ja nende juurde kuuluvad interpretatsioonid (ingl *SIC-IFRIC Interpretations*), nende parandused ja täiendused, mis on välja antud Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu (ingl *International Accounting Standards Board*; edaspidi IASB) poolt. Euroopa Liidu määruse artiklis 3 sätestatu kohaselt saab IASB-i poolt välja antud standarditest Euroopa Liidu ja Eesti õiguskorra osa pärast nende standardite avaldamist Euroopa Komisjoni määrusena täielikult igas Euroopa ühenduse ametlikus keeles Euroopa Liidu Teatajas.¹

Juhend on mõeldud rakendamiseks emitentidele, kes ei ole varem rahvusvahelisi raamatupidamise standardeid rakendanud või on rakendanud IAS/IFRS-i ja Eesti raamatupidamisarvestuse põhimõtteid samaaegselt.

Juhendis esitatud juhiseid on mõeldud järgimiseks kooskõlas raamatupidamise seaduses, väärtpaberituru seaduses ja teistes õigusaktides kehtestatud nõuetega.

¹ Käesoleva soovitusliku juhendi väljaandmise hetkeks ei ole Euroopa Komisjon heaks kiitnud kõiki IASB-i poolt välja antud standardeid. Samuti ei ole Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud IASB-i poolt väljaantud standardeid avaldatud eesti keeles.

2. Mõisted

2.1. **“Emitent”** käesoleva juhendi tähenduses on äriühing, kelle poolt emiteeritud aktsiad või muud väärtpaberid on võetud kauplemiseks Eesti reguleeritud väärtpaberiturule.

2.2. **“Majandusaasta aruanne”** käesoleva juhendi tähenduses on emitendi majandusaasta kohta koostatud aruanne, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aruandest ning millele on lisatud audiitori järeldusotsus, majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek ja tegevjuhtkonna deklaratsioon.

2.3. **“Raamatupidamise aruanne”** käesoleva juhendi tähenduses on emitendi majandusaasta aruande ja vahearuande osa, mis koosneb põhjaruannetest (bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) ning lisadest.

2.4. **“Rahvusvahelised raamatupidamise standardid”** (edaspidi IAS/IFRS) käesoleva juhendi tähenduses on Rahvusvahelised Raamatupidamise Standardid (ingl *International Accounting Standards*), Rahvusvahelised Finantsaruandluse Standardid (ingl *International Financial Reporting Standards*) ja nende juurde kuuluvad interpretatsioonid (ingl *SIC-IFRIC Interpretations*), nende parandused ja täiendused, mis on välja antud Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu (ingl *International Accounting Standards Board*) poolt ja heaks kiidetud Euroopa Komisjoni poolt.

2.5. **“Vahearuanne”** käesoleva juhendi tähenduses on emitendi vahearuande perioodi kohta koostatud raamatupidamisaruanne, mis sisaldab kas täismahus raamatupidamisaruannet, mis vastab samadele kriteeriumitele nagu raamatupidamise aastaaruanne või lühendatud raamatupidamisaruannet, mis sisaldab vähemalt lühendatud bilanssi, kasumiaruannet, rahavoogude aruannet, omakapitali muutuste aruannet ja valitud lisasid. Vastavalt Tallinna Börsi reeglendile on aktsiaemitendid kohustatud avalikustama kvartaliaruandeid ning võlakirjaemitendid poolaastaaruandeid koos kommentaariga majandustulemuste kohta.

II osa Juhised rahvusvaheliste raamatupidamise standarditele ülemineku kajastamiseks

3. Sissejuhatus

3.1. Rahvusvaheliste raamatupidamise standarditele sujuvaks üleminekuks on vajalik raamatupidamise aruannete kasutajate järk-järguline teavitamine majandustulemuste esitusviisile avalduvast mõjust eesmärgiga anda aruande kasutajatele piisavat ja kvaliteetset informatsiooni.

3.2. IAS/IFRS-i rakendamisele üleminekul on soovitatav emitendil avalikustada teavet IAS/IFRS-i rakendamisele ülemineku mõju kohta kolmes etapis:

- (i) 2004. aasta majandusaasta aruandes;
- (ii) 2005. aasta vahearuannetes;
- (iii) 2005. aasta majandusaasta aruandes.

4. 2004. aasta raamatupidamise aruannete avalikustamine

4.1. Emitendi 2004. aasta raamatupidamise aastaaruandes tuleb kirjeldada emitendi kava ja 2004. aasta majandusaasta aruande avalikustamiseni tehtut seoses üleminekuga IAS/IFRS-i

rakendamisele. Kirjeldus hõlmab emitendi üldiseid tegevuse ja kontrolli alaseid põhimõtteid ja üleminekuga kaasnevaid äritegevust mõjutavaid riske ja muudatusi.

4.2. Teave tuleb avalikustada peamiste erinevuste kohta hetkel rakendatava raamatupidamistava arvestuspõhimõtete ja nende arvestuspõhimõtete vahel, mida emitent alates 1. jaanuarist 2005 algava majandusaasta aruande koostamisel rakendab.

4.3. Punktis 4.2 nimetatud erinevuste puudumisel tuleb 2004. aasta raamatupidamise aastaaruandes kinnitada taoliste erinevuste puudumist.

4.4. Teave IAS/IFRS-i rakendamise mõju kohta 2004. aasta vahearuannetele tuleb avalikustada hiljemalt 2004. aasta raamatupidamise aastaaruandes.

4.5. Kui punktis 4.4 nimetatud teave on kättesaadav enne märgitud tähtaega, tuleb see avalikustada esimesel võimalusel 2004. aasta vahearuannetes arvestades, et raamatupidamise aruannete kasutaja vajab teavet erinevuste kohta eesmärgil saada adekvaatset ja kõikehõlmavat informatsiooni investeerimisotsuste tegemiseks.

4.6. Emitent peab silmas pidama, et muudatuse mõju puudutav teave võib mõnel juhul osutada hinnatundlikuks teabeks. Taolise olukorra esinemisel kohalduvad hinnatundliku teabe käitlemist reguleerivad õigusnormid.

4.7. Emitent on kohustatud viivitamatult, pärast piisavalt usaldusväärset IAS/IFRS-ile ülemineku kvantitatiivse mõju hindamist avalikustama selle oma 2004. aasta vahearuannetes või hiljemalt 2004. aasta raamatupidamise aastaaruandes. Teave tuleb avalikustada viisil, mis ei ole eksitav, hõlmates nii positiivseid kui ka negatiivseid mõjusid.

4.8. Emitent on kohustatud kindlaks tegema kõik IAS/IFRS-i rakendamisele üleminekuga kaasnevad olulised muutused, et vältida kvantitatiivse mõju hinnangute hilisemaid muutusi.

4.9. Kvantitatiivse mõju avalikustamise vormi ja sisu osas tuleb silmas pidada järgnevat:

- (i) Omakapitali korrigeerimine IAS/IFRS-ile ülemineku kuupäeval (nt 1. jaanuaril 2004) tuleb esitada kolme veeruga tabelis, kus näidatakse algsaldod Eesti hea raamatupidamistava järgi, IAS/IFRS-ile ülemineku mõju ja vastavad näitajad IAS/IFRS-i järgi. Igal real esitatud andmete mõju tuleb lisades selgitada.
- (ii) Omakapitali korrigeerimine IAS/IFRS-ile aruandlusperioodi lõpul (nt 31. detsembril 2004) tuleb esitada samas vormis kui IAS/IFRS-ile ülemineku kuupäeval (nt 1. jaanuaril 2004).
- (iii) Kasumiaruande korrigeerimine IAS/IFRS-ile tuleb esitada kolme veeruga tabelis, kus näidatakse algsaldod Eesti hea raamatupidamistava järgi, IAS/IFRS-ile ülemineku mõju ja vastavad näitajad IAS/IFRS-i järgi. Igal real esitatud andmete mõju tuleb lisades selgitada.
- (iv) Rahavoogude aruande peamiste muudatuste kohta tuleb avaldada selgitus.

4.10. Juhul, kui emitent ei täida käesolevat juhendit on ta kohustatud selgitama 2004. aasta majandusaasta aruandes põhjuseid, mis takistavad tal seda tegemast.

4.11. Kui emitent kavatseb käesoleva juhendi soovitudest lähtudes 2005. majandusaasta vahearundeid esitada IAS/IFRS-i alusel, tuleb punktides 4.7 kuni 4.9 kirjeldatud kvantitatiivne mõju avalikustada hiljemalt enne 2005. majandusaasta vahearunnete avalikustamist. Soovitusel aluseks on vajadus kasutada selget ja ühest lähtepunkti vahearunnete finantsandmete koostamiseks ja esitamiseks rakendades IAS/IFRS-i.

5. 2005. aasta vahearunnete avalikustamine

5.1. 2005. majandusaasta vahearunnetes tuleb avalikustada võrdlevat informatsiooni eelmiste perioodide kohta vastavalt IAS/IFRS-i arvestus- ja avalikustamispõhimõtetele, mida tuleb kasutada ka aruandeaasta lõpu seisuga.

2005. aasta vahearuanded

5.2. Emitent peab kvartali ja poolaasta raamatupidamise aruanded eelistatavalt koostama rakendades IAS/IFRS-i. Emitendil on võimalus kasutada vahearunnete esitamisel ühte kahest alternatiivsest meetodist:

- (i) kas täita täielikult IAS 34: *Interim Financial Reporting*² nõudeid; või
- (ii) koostada vahearuanded vastavalt Eesti siseriiklike aruandlusreeglite nõuetele ja majandusaasta lõpus kohustuslikule rakendamisele kuuluvate IAS/IFRS-i kajastamis- ja mõõtmispõhimõtete alusel.

Eelneva perioodi kohta esitatud võrreldavad andmed

5.3. 2005. majandusaasta vahearunnetes tuleb eelmise aasta vastava perioodi näitajad esitada olenemata sellest, kas IAS 34: *Interim Financial Reporting* rakendatakse või mitte, pidades silmas alljärgnevat:

5.3.1. Kui emitent 2005. majandusaasta vahearunnetes järgib IAS/IFRS-i, tuleb 2004. aasta sama perioodi võrdlusandmed esitada lähtudes IAS/IFRS-ist.

5.3.2. Emitendi finantsseisundi järjepideva mõistmise huvides tuleb varasema vahearuande perioodi (koostatud Eesti hea raamatupidamistava alusel) andmed esitada uuesti muutmata kujul. Need andmed võib esitada eraldi veergudes samas raamatupidamise aruande põhjaruannetes või eraldi lisades.

5.3.3. Andmete korrigeerimisel tuleb vahearuande lisades esitada üksikasjalik selgitus varem avalikustatud andmete korrigeerimise kohta. Teave võib sisaldada eespool punktis 4 kirjeldatud 2004. aasta majandusaasta ja vahearunnete kohta kirjeldatud elemente. Kui need andmed on juba eelnevalt avalikustatud, tuleb nende leidmiseks kasutada ristviitamist.

5.3.4. Kui emitent avaldab finantsandmeid kolme järjestikuse perioodi kohta, ei pea IAS/IFRS-i alusel andmeid uuesti esitama esimese perioodi kohta.

² Heaks kiidetud Euroopa Komisjoni määrusega 1725/2003 ja avaldatud inglise keeles Euroopa Liidu Teatajas 13. oktoobril 2003.

5.3.5. Kui emitent on kohustatud varem avalikustatud ja Eesti hea raamatupidamistava kohaselt koostatud vahearuanne andmeid uuesti esitada, võib ta valida, kas esitada need raamatupidamise aruannete sees “silla abil” juhul, kui “vana” ja “uus” aruande struktuur on piisavalt võrreldavad või kui aruannet struktuurid ei ole võrreldavad, siis tuleb esitada varasema s.o Eesti hea raamatupidamistava alusel koostatud raamatupidamise aruanded eraldi lisades.

5.3.6. Näidisvorm andmete esitamiseks raamatupidamise aruannetes:

Bilansi- ja kasumiaruande kirje	2005 majandusaasta II kvartal, st 1. aprill – 30. juuni, lähtudes IAS/IFRS-ist	2004 majandusaasta II kvartal, st 1. aprill – 30. juuni, lähtudes IAS/IFRS-ist (korrigeeritud)	2004		2003 majandusaasta I kvartal, st 1. aprill – 30. juuni, lähtudes Eesti heast raamatupidamis- tavast (nagu eelnevalt avaldatud)
			majandusaasta II kvartal, st 1. aprill – 30. juuni, lähtudes Eesti heast raamatupidamis- tavast (nagu eelnevalt avaldatud)		

ja

Bilansi- ja kasumiaruande kirje	2005 majandusaasta I poolaasta, st 1. jaanuar – 30. juuni, lähtudes IAS/IFRS-ist	2004 majandusaasta I poolaasta, st 1. jaanuar – 30. juuni, lähtudes IAS/IFRS-ist (korrigeeritud)	2004		2003 majandusaasta I poolaasta, st 1. jaanuar – 30. juuni, lähtudes Eesti heast raamatupidamistavast (nagu eelnevalt avaldatud)
			majandusaasta I poolaasta, st 1. jaanuar – 30. juuni, lähtudes Eesti heast raamatupidamistavast (nagu eelnevalt avaldatud)	majandusaasta I poolaasta, st 1. jaanuar – 30. juuni, lähtudes Eesti heast raamatupidamistavast (nagu eelnevalt avaldatud)	

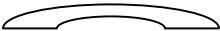
6. 2005. aasta raamatupidamise aruannete avalikustamine

6.1. Emitent koostab 2005. aasta raamatupidamise aruande algsaldod lähtudes IAS/IFRS-ist.

6.2. Emitent, kes esitab andmed kolme järjestikuse perioodi kohta, esitab IAS/IFRS-i alusel võrreldavad andmed vähemalt ühe (s.o 2004.) aasta kohta.

6.3. Kui emitent on kohustatud varem avaldatud ja Eesti hea raamatupidamistava kohaselt koostatud majandusaasta raamatupidamise aruande andmeid uuesti esitada, võib ta valida, kas esitada andmed raamatupidamise aruannete sees “silla abil” juhul, kui “vana” ja “uus” aruande struktuur on piisavalt võrreldavad või kui aruannete struktuurid ei ole võrreldavad, siis tuleb esitada varasema s.o Eesti hea raamatupidamistava alusel koostatud finantsaruanded eraldi lisades.

6.4. Näidisvorm andmete esitamiseks raamatupidamise aruannetes:

Bilansi- ja kasumiaruande kirje	2005 majandusaasta lähtudes IAS/IFRS-ist	2004 majandusaasta lähtudes IAS/IFRS-ist (korrigeeritud)	2004 majandusaasta lähtudes Eesti heast raamatupidamis-tavast (nagu eelnevalt avaldatud)	2003 majandusaasta lähtudes Eesti heast raamatupidamis-tavast (nagu eelnevalt avaldatud)
---------------------------------	--	--	--	--

III osa Lõppsätted

7. Lõppsätted

Juhend jõustubist 2004.

Märkused:

Käesolev Finantsinspektsiooni soovituslik juhend on koostatud tuginedes CESR-i soovitusel “*European Regulation on the Application of IFRS in 2005. Recommendation for Additional Guidance Regarding the Transition to IFRS*”(CESR/03-323e).